

แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
เรื่อง การทำขนมไทยบ้านนาโพธิ์ อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม

1. หน่วยการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้: ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับประวัติศาสตร์ชุมชน
ศึกษาเรื่องราวภูมิปัญญาการทำขนมไทยของชุมชนบ้านนาโพธิ์
ซึ่งสะท้อนวิถีชีวิต วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ของคนในชุมชน

2. สาระสำคัญ

การทำขนมไทยในชุมชนบ้านนาโพธิ์เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิต ความเชื่อ วัฒนธรรม และทรัพยากรในท้องถิ่น
การศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมาของขนมไทยในชุมชนช่วยให้นักเรียนเข้าใจพัฒนาการทางสังคมและวัฒนธรรม
รวมทั้งเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นและการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

3. มาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1

เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์
สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ

มาตรฐาน ส 4.3

เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย
และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด (ม.4-6)

- วิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์จากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น
- อธิบายพัฒนาการของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

4. กระบวนการเรียนรู้ (6 ขั้นตอน)

ขั้นตอนที่ 1 : สำรวจบริบทของสถานศึกษาและชุมชน

ครูศึกษาบริบทของโรงเรียนและชุมชนบ้านนาโพธิ์ อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม พบว่าชุมชนมีภูมิปัญญาการทำขนมไทย เช่น ขนมพื้นบ้านที่ใช้วัตถุดิบจากท้องถิ่น เช่น ข้าวเหนียว มะพร้าว น้ำตาล
ครูสำรวจข้อมูลจาก

- ปราชญ์ชาวบ้าน
- ผู้ประกอบอาชีพทำขนม
- ผู้นำชุมชน

เพื่อรวบรวมข้อมูลประวัติความเป็นมา

ขั้นตอนที่ 2 : เลือกแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม

แหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม ได้แก่

- กลุ่มแม่บ้านทำขนมไทยบ้านนาโพธิ์
- ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
- ปราชญ์ชาวบ้านด้านการทำขนม
- แหล่งวัตถุดิบในชุมชน เช่น สวนมะพร้าว นาข้าว

ขั้นตอนที่ 3 : ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้

ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน (Community-based learning) และ กระบวนการสืบค้นทางประวัติศาสตร์ กิจกรรมหลัก

- ศึกษาประวัติการทำขนมในชุมชน
- สัมภาษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ฝึกปฏิบัติการทำขนมไทย
- วิเคราะห์ความสำคัญของขนมไทยต่อชุมชน

ขั้นตอนที่ 4 : ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยถามนักเรียนเกี่ยวกับขนมไทยในชุมชน
2. นักเรียนแบ่งกลุ่มศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการทำขนมไทยในบ้านนาโพธิ์
3. นักเรียนออกไปเรียนรู้จากปราชญ์ชาวบ้านหรือวิทยากรชุมชน
4. นักเรียนทดลองปฏิบัติการทำขนมไทย
5. นักเรียนอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น
6. นักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ขั้นตอนที่ 5 : ประเมินผลและสะท้อนผลการเรียนรู้

การประเมินผล

- การสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- การนำเสนอผลงาน
- แบบประเมินการเรียนรู้
- การสะท้อนความคิดเห็นของนักเรียน

นักเรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ เช่น

- สิ่งที่ได้เรียนรู้
- ความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น
- แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรม

ขั้นตอนที่ 6 : สรุปบทเรียนและเผยแพร่

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียนเกี่ยวกับ

- ประวัติความเป็นมาของขนมไทยในชุมชน
- คุณค่าทางวัฒนธรรม
- แนวทางอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

นักเรียนเผยแพร่ผลงานผ่าน

- นิทรรศการในโรงเรียน
- สื่อออนไลน์ของโรงเรียน
- ป้ายนิทรรศการชุมชน

5. สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอน

- วัตถุดิบการทำขนมไทย
- เตาแก๊ส / เตาถ่าน
- หม้อ กระทะ ถาด
- ไม้ตวง
- อุปกรณ์ทำขนม

6. สื่อ / แหล่งเรียนรู้

- ปราชญ์ชาวบ้านด้านการทำขนม
- ชุมชนบ้านนาโพธิ์
- ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
- หนังสือเกี่ยวกับขนมไทย
- อินเทอร์เน็ต / วิดีโอ

7. การวัดและประเมินผล

วิธีการประเมิน	เครื่องมือ	เกณฑ์
สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกต	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70
การนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอ	ระดับดีขึ้นไป
การทำกิจกรรมกลุ่ม	แบบประเมินกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์
แบบสะท้อนการเรียนรู้ไปงาน		ความเข้าใจเนื้อหา

8. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เน้น

- รักความเป็นไทย
- มีความรับผิดชอบ
- ใฝ่เรียนรู้
- มีจิตสาธารณะ
- เห็นคุณค่าภูมิปัญญาท้องถิ่น